

BESLUT

DATUM: 2023-09-14
AVDELNING: Avdelningen för finansiell stabilitet
HANDLÄGGARE: Susanna Aggeborn
DIARIENUMMER: 2023-00770
HANTERINGSKLASS: ÖPPEN

Förlängning av bilateralt kreditavtal med Internationella valutafonden (IMF)

Riksbankens beslut

Riksbanken beslutar att:

- medge att det kreditavtal som Riksbanken ingick med IMF den 3 december 2020 förlängs med ett år, dvs. till och med den 31 december 2024, samt
- ge riksbankschefen i uppdrag att underrätta IMF om medgivandet.

Bakgrund

IMF finansierar sin utlåning med insatskapital från medlemsländerna, den kompletterande multilaterala finansieringsformen NAB (New Arrangement to Borrow) och bilaterala avtal med ett antal finansiellt starka medlemsländer, varav Sverige är ett.¹ De bilaterala låneavtalen utgör IMF:s ”tredje försvarslinje” och började tecknas 2009. Syftet är att temporärt förstärka IMF:s utlåningskapacitet för att stödja stabiliteten i det internationella betalningssystemet. För att de bilaterala lånen ska aktiveras krävs att IMF:s kvarvarande medel för utlåning understiger en nedre gräns på 100 miljarder SDR² och att NAB är aktiverat eller är tomt på resurser.

¹ I dagsläget har IMF bilaterala avtal liknande Sveriges med 42 andra länder.

² SDR = särskilda dragningsrätter. Internationella reservtillgångar skapade av IMF; en potentiell fordran på medlemsländernas valutareserver. SDR är ingen valuta i sig, utan en möjlighet för medlemmarna att växla till sig valutor. Värdet sätts som ett viktat medelvärde av fem olika valutor.

I oktober 2020 beslutade riksdagen (beslut 2020/21: FIU31) att bifalla en framställan från Riksbankens (framställning 2019/20: RB6) om att Riksbanken skulle ingå ett nytt bilateralt avtal med IMF om en kredit på 7,4 miljarder SDR och att krediten skulle minskas till 3,2 miljarder SDR vid årsskiftet 2020/2021. Riksbanken ingick det ifrågavarande avtalet den 3 december 2020 (dnr 2020-00167). Avtalet gäller fram till och med den 31 december 2023. I avtalet står att IMF har rätt att med Riksbankens medgivande förlänga avtalet med ett år, till den 31 december 2024.

IMF:s exekutivstyrelse beslutade den 10 maj 2023 att ställa en förfrågan till långivarländerna om en förlängning av alla bilaterala kreditavtal med ett år. Den nordisk-baltiska valkretsen där Sverige ingår stod bakom beslutet. Därefter mottog Erik Thedéen, i egenskap av Sveriges guvernör i IMF, den 1 maj 2023 ett brev från IMF:s verkställande direktör Kristalina Georgieva med en förfrågan om Riksbankens medgivande att i enlighet med ovan förlänga avtalet fram till och med den 31 december 2024, vilket är den maximala löptiden för det existerande avtalet.

Skälen för beslutet

Riksbanken får enligt 6 kap. 3 § lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank efter riksdagens medgivande lämna krediter eller delta i annan finansiering som inte avser låginkomstländer. Vid tidpunkten för avtalets ingående hade bestämmelsen sin motsvarighet i 7 kap. 4 § lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank som även den krävde medgivande från riksdagen. Riksdagen medgivande har inhämtats, se ovan.

Utan en förlängning av de bilaterala låneavtalen skulle IMF:s utlåningskapacitet minska med över 15 procent vid årsskiftet. Samtidigt pågår den 16:e kvotöversynen och en förlängning av gällande avtal kan fungera som en överbrygningslösning till dess en eventuell ny överenskommelse konkretiseras. IMF och dess medlemsländer är eniga om att valutafonden behöver ha tillräcklig utlåningskapacitet för att effektivt kunna utföra sin centrala roll som skyddsnet i det globala finansiella systemet. I nuläget befinner sig IMF:s utlåningskapacitet fortfarande under förpandemiska nivåer, samtidigt som det finns en risk att efterfrågan på fondens resurser kan öka kraftigt. IMF bedömer att utsikterna för den globala ekonomin är svaga och mycket osäkra, samtidigt som riskerna i det globala finansiella systemet är förhöjda.

Den föreslagna förlängningen har inte någon effekt på Riksbankens valutareserv. Eventuella dragningar på de bilaterala lånen kommer att finansieras genom upplåning via Riksgälden. De bilaterala lånen har hittills inte behövt användas av IMF, men är en förutsättning för att IMF ska ha tillräckliga resurser för att uppfylla

sin roll i det globala finansiella systemet. Utlåning till IMF är vidare förknippad med mycket låg risk.

Sammantaget talar dessa överväganden för att Riksbanken bör godkänna att det kreditavtal som Riksbanken ingick med IMF den 3 december 2020 förlängs med ett år till den 31 december 2024.

Beslutet har fattats av direktionen (riksbankschefen Erik Thedéen, förste vice riksbankschefen Anna Breman samt vice riksbankscheferna Per Jansson, Martin Flodén och Aino Bunge) efter föredragning av enhetschef Johannes Forss Sandahl. I den slutliga handläggningen har avdelningschef Olof Sandstedt medverkat.